

VEDLEGG

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget
Utenriks- og forsvarskomiteen
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
21/2210 - APA

Dato
06.05.2021

Svar til Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé - Dokument 8:153 S (2020-2021) representantforslag om en stortingsmelding om nasjonalt eierskap og kontroll over strategisk viktige naturressurser, bedrifter, infrastruktur og teknologier

Jeg viser til brev 7. april 2021 fra Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé, der komiteen ber om Utenriksdepartementets uttalelse i forbindelse med behandling av representantforslag fra stortingsrepresentantene Emilie Enger Mehl, Geir Pollestad, Liv Signe Navarsete, Willfred Nordlund og Ole Andre Myhrvold om stortingsmelding om hvordan Norge kan sikre nasjonalt eierskap og kontroll over strategisk viktige bedrifter, naturressurser, infrastrukturer og teknologier. Representantforslaget berører et tema som i det vesentlige hører under Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde. Saken er derfor overført til mitt departement.

Jeg deler forslagsstillernes syn om at nasjonalt eierskap og kontroll over naturressurser, bedrifter, teknologier og infrastruktur vil ha en sentral betydning for Norges sikkerhetspolitikk i fremtiden. I enkelte tilfeller kan det sågar være behov for et statlig eierskap. Som eksempel kan det vises til Meld. St. 8 (2019-2020), Statens direkte eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskapning, hvor det bl.a. fremgår at samfunnssikkerhet og beredskap har vært en del av begrunnelsen for opprettelsen av norsk forsvarsindustri i statens regi.

Nasjonal kontroll kan også oppnås på andre måter enn gjennom nasjonalt eierskap. Regulatoriske ordninger, som f.eks. eksportkontrollregelverket, lov om oppfinnelser av betydning for rikets forsvar, mineralloven, vannfallrettighetsloven og sikkerhetsloven, er i mange tilfeller mer naturlig virkemidler for å sikre kontroll med våre viktigste

ressurser og verdier.

Verdier som er av betydning for våre nasjonale sikkerhetsinteresser skal i tråd med sikkerhetsloven identifiseres, klassifiseres og sikres i tråd med lovens krav. Dette skjer gjennom departementenes identifiserte grunnleggende nasjonale funksjoner og de virksomheter som vurderes å være av avgjørende betydning for å understøtte disse. Lovens regler om eierskapskontroll inneholder bl.a. en plikt for den som vil erverve en kvalifisert eierandel i en virksomhet som er underlagt loven, å sende melding om dette til departementet. Kongen i statsråd kan, dersom ervervet kan utgjøre en ikke ubetydelig risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet, bl.a. fatte vedtak med hjemmel i lovens § 10-3 om at ervervet ikke kan gjennomføres. Gjelder ervervet en virksomhet som ikke er underlagt sikkerhetsloven, kan ervervet likevel stanses med hjemmel i lovens § 2-5, slik tilfellet var da det planlagte salget av Bergen Engines AS ble stanset tidligere i år.

Selv om gjeldende sikkerhetslov trådte i kraft i 2019, ble det etter kort tid identifisert flere behov for endringer og justeringer. Det har derfor i det siste året bl.a. vært arbeidet med forslag om å utvide meldeplikten ved erverv også til enkelte virksomheter som i dag ikke er underlagt sikkerhetsloven. Det vurderes også å innføre meldeplikt ved virksomhetsoverdragelser samt senke gjeldende terskelverdier.

Jeg ser også behov for at vi får langt bedre kunnskap om personer og aktører som eier eller råder over våre mest sentrale ressurser og verdier. Dette kan som eksempel omfatte eiendommer med beliggenhet som kan utnyttes til sikkerhetstruende virksomhet. Slik kunnskap er særlig viktig ved utenlandsinvesteringer i Norge. Regjeringen har derfor i de siste par årene arbeidet med å få på plass en screeningmekanisme for slike investeringer i Norge. Det vurderes om det kommende register over reelle rettighetshavere kan benyttes i denne sammenheng. Tilsvarende arbeid pågår i flere andre land, bl.a. i EU. Jeg tar sikte på å sende forslag til endringer i sikkerhetsloven på alminnelig høring før sommeren. For en nærmere beskrivelse av hvordan regjeringen har arbeidet med uønskede investeringer i norske virksomheter, viser jeg til Meld. St. 5 (2020-2021), Samfunnssikkerhet i en usikker verden.

Jeg mener det er viktig at arbeidet med å implementere sikkerhetsloven fullføres og at det iverksettes nødvendige endringer i loven. Jeg ser det derfor ikke som naturlig at regjeringen nå utarbeider en stortingsmelding om hvordan Norge kan sikre nasjonalt eierskap og kontroll over strategisk viktige bedrifter, naturressurser, infrastrukturer og teknologier. Jeg mener likevel det er svært viktig å ta med seg de aktuelle

problemstillingene som er fremmet i representantforslaget i regjeringens videre arbeid på området.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Monica Mæland". The signature is written in a cursive, flowing style.

Monica Mæland